

SADRŽAJ

Uvod 2

1. POJAM PRAVA 3

2. VAŽENJE PRAVA 5

2.1. Formalno važenje prava 6

2.2. Faktičko važenje 6

2.3. Vrednosno važenje 7

2.4. Sistemsko važenje 7

3. TEORIJSKA OBJAŠNENJA OSNOVA VAŽENJA PRAVNIH NORMI 10

3.1. Kružja važenja prava 11

3.1.1. Prostorno važenje 12

3.1.2. Vremensko važenje 12

3.1.3. Retroaktivno važenje 13

ZAKLJUČAK 15

LITERATURA 16

Uvod

Pravo se iz više različitih razloga ne može shvatiti samo kao skup imperativnih pravila garantovanih državnim sankcijom.

Pre svega pravno pravilo se ne može shvatiti kao prosta zapovest pod pretnjom sankcije jer takva zapovest nema ni pravni osnov, ni pravno važenje. Pravo je samo ona zapovest koja je pravno (normativno) utemeljena, koja pravno važi, na osnovu više pravne norme i pripadnosti efikasnom pravnom sistemu.

Razvijeno pravo, stoga, ima oblik hijerarhijskog i dinamičnog sistema opštih i pojedinačnih normi (primarnih i sekundarnih normi). U vrhu tog sistema nalazi se ustav, odnosno prvi ustav, koji sadrži pravila o priznanju i validnosti akata pravnog sistema (pravila o postupku donošenja zakona). Prvi ustav nema pravni već faktički, moralni i politički osnov važenja. Za razliku od ustava, sve druge norme pravnog sistema imaju pravni osnov i pravnu važnost. Druge norme, pak, ne moraju imati faktičku i moralnu važnost, tj. ne moraju biti efikasne niti moralne (legitimne). Ustav i ceo pravni sistem preko ustava drže se, prema tome, ne samo na prinudi (sankciji) već i na moralno-političkoj podršci (legitimitetu).

Objašnjenje prava kao zapovesti nije primereno onim delovima ustavnog prava koji regulišu položaj i rad suverenih državnih organa, jer se pravila koja suveren donosi za svoj rad ne mogu shvatiti kao zapovest zbog toga što je zapovest samome sebi nezamisliva.

Objašnjenje prava kao zapovesti nije primereno ni privatnom pravu u kome postoji mnoštvo ovlašćujućih i dispozitivnih normi kod kojih je imperativni karakter nedovoljno izražen.

Stoga je opšte norme (pravila) bolje odrediti kao pravila o uslovima pravne valjanosti radnje pravnog subjekta.

Legitimitet prava proizlazi iz njegove povezanosti sa opšte prihvaćenim društvenim vrednostima, moralom i razumom. Od svih društvenih vrednosti pravo je najtešnje povezano sa vrednošću pravde.

POJAM PRAVA

U objašnjenju pojma prava poći ćemo od kritike i rekonstrukcije elementarnog objašnjenja prava kao zapovesti koju sankcioniše država.

Pravo se ne može shvatiti kao prosta zapovest pod pretnjom sankcije, jer takva zapovest nema ni pravni osnov ni pravno važenje. Pravo je samo ona zapovest koja je pravno (normativno) utemeljena, koja pravno važi, na osnovu više pravne norme i pripadnosti efikasnom pravnom sistemu.

Pravo, stoga, ima oblik hijerarhijskog i dinamičnog sistema opštih i pojedinačnih normi. U vrhu tog sistema nalazi se Ustav, odnosno prvi ustav, koji sadrži pravila o priznanju i validnosti akata pravnog sistema

(Pravila o postupku donošenja zakona). Ta pravila nemaju pravni već faktički, moralni i politički osnov važenja. Za razliku od ustava sve druge norme pravnog sistema imaju pravni osnov i pravnu važnost. Druge norme, pak, ne moraju imati faktičku i moralnu važnost, tj. ne moraju biti efikasne niti moralne (legitimne). Ustav i ceo pravni sistem preko ustava drže se, prema tome, ne samo na prinudi (sankciji) već i na moralno-političkoj podršci (legitimetu). Međutim, ustav nije jedini deo pravnog sistema koji je moralizovan i legitiman.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com